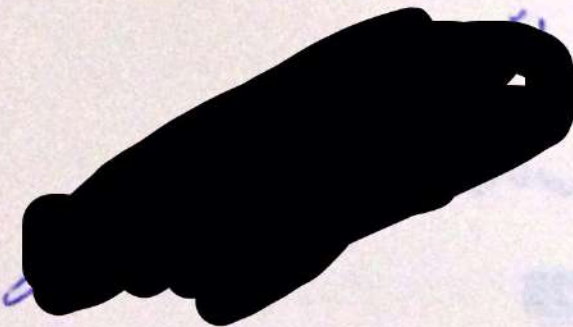

فيودور دوستايفسكى

خەيالى پياويكى گالتەجار

• وەرگىزگۈچى: ھونەر شاھۇ

خەياللى

پياويكى گالتەجار

نوسىنى: فيودور دوستويفسكى

وەرگىرانى: ھونەر شاھۇ

چاپى يەكەم

۲۰۱۶

لەبلاوگراوە کانی خانەى چاپ و پەخشى رێنما

زنجیره ٥٧٩

ناسنامەى گتیب

خەيلی پياوێكى گالته جار

نوسینی: فيوودور دوستایوفسكى

وەرگیرانی: هونەر شاھۆ

بابەت: رۆمان

نەخشە سازى و بەرگ: فواد كەولوسى

نۆبەتى چاپ: چاپى يەكەم

ساڵى چاپ: ٢٠١٦

شوێنى چاپ: چاپخانهى كەنج

تیراژ: ١٠٠٠

ناونیشان

سليمانى — بازارى سليمانى — بەرامبەر بازارى خەفاف.

ژمارەى مۆبايل: (٠٧٧٠١٥٧٤٢٩٣) (٠٧٥٠١١٩١٨٤٧)

فەسلەي يەكەم:

من تاكىكى گالتە جارم. ئىستە پىم دەللىن شىت. ئەگەر من لەبىرو
بۆچونى ئەواندا ھەروەكە پىشوتەر بەگالتە جار نە مابمە ۋە، دەكرىت
ئەم ناۋە تازەيە بە پىشكە وتنىك و ستايشكر دنىك ھەلبەسەنگىنم.
بەلام ئىستە ئىتر لەوان ناپەنجىم، بەلكو ھەمويان ئەزىن بۆم، ھەتا
كاتىك كە بەمن پىدەكەنن لەپاستىدا ئەۋە ئەۋ كاتەيە كە ئەوان
ئەزىزتر دەبن بۆم. من دەمتوانى پەيوەست بىم بەپىكەننەكانى
ئەۋانەۋە _ نەۋەك بەخۆمەۋە، ئەمەش بەھۆى گىرۆدەبونىكەۋە كە
لەگەل ئەۋاندا ھەم بوو. ئەگەر لەساتى سەيركردنى ئەۋاند ھەستم بە
خەم بىكردبايە، لەبەر ئەۋە بوو كە ئەۋان بى ئاگان لە ھەقىقەت و من
بەتەۋاۋەتى لەۋە بەئاگام. ئاھ، چەندە سەختە كە تەنھا تاكىك بىت
و ھەقىقەت بزانىت! بەلام ئەۋان لەمە تىنەدەگەيشتن. نا، ھەرگىز
لەمە تىناگەن.

جارن له وهی که به گالته جار بهاتبامه بهرچاو، ههستم به
 بهدبهختی دهکرد. نهک له بهر ئه وهی که واده هاتمه بهرچاو، به لکو
 له بهر ئه وهی که له راستیدا گالته جار بوم. من هه میسه گالته جار بوم،
 ئه مهشم ده زانی، له وانیه له و سه عاته وه که هاتومه ته دونیا وه.
 له وانیه له کاتی کدا که حهوت سال بوم و زانیومه که
 گالته جارم. دواتر که چومه خویندنگه و له زانکودا ده رسم خویند،
 ده زانیت، هه رچه نده زیاتر فیرده بوم، قولتر ده مزانی که گالته جارم.
 تا کۆتا شوینیک که دیته بهرچاو گوایه ته وای زانستیک که له
 زانکودا ده مخویند، ته نها له بهر سه لماندن ئه وهی که من
 گالته جار بوم، وجودی هه بوو. له باره ئی ژیانیشمه وه هه ر بهم
 شیوهیه به تیپه ربونی هه رسالیک هه مان ئه و هوشیاریهی که
 له ههستی گالته جار بونی هه ر په یوه ندیهک که له گه ل خۆمدا ده رم
 ده خست گه شهی ده کرد و به هیتر ده بوو. هه موان هه میسه
 پیمپده که نین. به لام ته نانهت یه کی که له مانه نه یده زانی یان گومانیان
 نه ده کرد که ئه گه ر پیاویک له سه ر زه وی پهیدا بییت که باشتر
 له هه ر که سی که بزانی که من گالته جارم، ئه و ئه و که سه خودی خۆم
 ده بوم. ئه و شتهی که له هه مو شتی که زیاتر ئازاری ده دام، ئه وه بو که

ئەمانە ئەو نازان. بەلام ھەلەكە لەخۆمدا بوو، ئەوئەندە لەخۆم بايى
بووم كە ھىچ كاتىك شتىك ناچارى نەدەكردم كە ئەمە بەكەسىك
بلىم. ئەم غرورە ھەموسالىك لەمندا گەشەى دەكرد، ئەگەر بىكرابا كە
مۆلەت بەخۆم بدەم و بە ھەموو كەسىك بلىم كە من گالتەجارم،
بەلئىن دەدەم كەدەبوايە ھەر لەو پۆژەدا مېشكەم بەيەكەو
ھەلۆەشاندىبايەو.

ئاھ، چ نازارىكم لەسەرەتاي گەنجىەتيمدا دەكىشا، لە ترسى
ئەوئەى كە نەدەكرا خۆم پىسوا بكەم و لەبەرامبەر ھاوپۆلەكانمدا دانى
پيادا بنىم. بەلام كاتىك گەيشتمە تەمەنى كامىل بون، ئارامتر بومەو
بەبى ئەوئەى ھۆكارەكەى بزەنم، ئەگەر چى ھەرسالىك زياتر ھەستم
بەتايىبەتمەندىە ترسناكەكەى خۆم دەكرد. بەبۆنەى ئەمەوئەى كە
دەلئىم ھۆكارەكەى نازانم كە تاوەكو ئەمرو ناتوانم بلىم بۆچى بەم
شىوئەى بوو. لەوانەى ھۆكارەكەى بەدبەختىەكى ترسناك بوبىت كە
لەپۆخى مندا، لەشتىك كە زياتر سەرەنجامى كارەكەم بو تا شتىكى
تر، گەشەى دەكرد: ئەو شتە برىواى بەھىزى من بو ئەوئەبو كە ھىچ
شتىك لە دونيادا گرنگ نىە. من ماوئەىكى زۆر بو كە بەئاگابوم
لەمە، بەلام سالىك لەمەوبەر تەقريبەن يەكجار بەشىوئەىكى تەواو

ههستم پيكرده. ههستم بهوه كرد كه هيچ جياوازيه كي نيه بوم نه گهر
جيهان وجودي ههبيته يان نهوهي نهسلنه شتيك ههركيز وجودي
نهبيته: بهتهواوي وجودمهوه بهوهسته گهيشتم كه هيچ شتيك
وجودي نيه. لهسهرهتاوه وامدهزاني كه شتانيكي زور لهپايردودا
وجوديان ههبو، بهلام دواتر دنيا بوم كه تهنانهت ههركيز هيچ
شتيك لهپايردوشدا وجودي نهبو، بهلكو تهنهها به هوكاركي لهم
جورانه وا دههاته بهرچاو. كه م دنيا بوم كه تهنانهت له
داهاتوشدا هيچ شتيك نابيته و پونادات.

دواتر تورهبوم و وازم لهخهك هيناو تهقريبه ن دهستم كيشايهوه
له سهرنجدان و چاوديريكرديان. له حهقيقهتدا نهمه تهنانهت له
شتانيكي كه مي بي نههميهتدا خوي پيشان دهدا: بونمونه، من
عادهتم وابو كه لهجادهكاندا روبهپوي خهك بيمهوه. نهك به
نهندازهيك كه لهبيركردنهوهدا ون بيم: دهبوايه بيرم له چ شتيك
بكردايهتهوه؟ تهقريبه ن من تاوهكو نهو كاته دهستم له بيركردنهوه
كيشابويهوه. هيچ شتيك گرنگ نهبو بوم. نهگهر چي لاني كه م
كيشهكانم چارهسهركردبو! ئاه، تهنانهت يهكيك لهوانه م هيشتا
چارهسهرنهكردبو. چهنده زوربون! بهلام من لهنيگه راني ههرشتيك

دهستم كيشابويه وه وه موو كيشهكان ونوبون له مه به دواوه بو
 كه من له حه قيقه ته كه تيگه يشتم. من له نوقه مبهري پيشوتردا له
 حه قيقه ته كه تيگه يشتم _ سيى نوقه مبهري بوو، نه گهر به وئيت
 به وردى بيليم _ هه مو ساتيكي نه وكاته م له بيره، عه سريكي
 دلگيربوو، يه كيك له دلگيرترين عه سره كان كه ده توانيت ببيت، نزيك
 سه عات ۱۱ بو كه ده مويست برومه ماله وه، له بيرم ديت وه كه پيموايو
 نه م عه سره ناتوانيت دلگيرتر له مه بيت، ته نانه ت به شيوه يه كي
 فيزيكيش. ته واوى پوژه كه باران بارى بو، بارانيكي سارد، دلگير،
 ته قريبه ن وهك دله خورپه يه كي هه ست بزوين وابو، به شيوه يه ك بيرم
 ديت وه كه به رقيكي خالي له هه له له سهر دزايه تي كردنى به شერიه ت
 هاوپابوو. بارانه كه له نيوان سه عات ۱۰ و ۱۱ دا خوشى كرده وه و
 به شوين نه ودا نه و شى ترسناك و سارده ي كه ته پتره له بارن هات،
 به شيوه يه ك كه هه لم له هه ر شتيكي تر به رزترده بويه وه، له هه ر
 به رديك له جاده كاندا، له هه ركولانيك تا كولانيكي تر، تا شويينيك
 كه چاو كارى ده كرد.

بير كردنه وه يه ك به ميشكمدا هات، نه گهر گلپه كانى سه رجاده
 بكورزينه وه، كه ش و هه وا كه متر دلگير ده بيت، له بهر نه وه ي كاتيک

که هه موشوینیک پوناکه، هه لم دلی مرۆژ زیاتر به ره و غه مگینی
ده بات. به سه ختی ده توانریت بوتریت که نه و پۆژه چایم
ده خوارده وه. شه وه که م له گه ل موه ندیسیکدا برده سه ر، دوکه سی
تر له هاوړیکانی له وی بون. من بیده نگ دانیشتبوم و پیمو ابو که
نه وان بیزار ده که م. نه وان قسه کانیاں به تینتر ده بوو، به لام من
به باشی ده مبینی که هه مو نه مانه درویه. هه رنه وه ندده به وانم وت که:
((هاوړیان، راستیه که ی نه وه یه ئیوه هیچ په یوه ندیه کتان به وه وه
نه بوو که وتان.)) نه وان دلته نگ نه ده بون، به لام پیمپیده که نین.
له به رنه وه ی له قسه کانیا مندا هیچ سه رزه نشت کردنیک وجودی
نه بوو، زۆر به ساده ی بیروبۆچونه که مم ده ربړی، چونکه بۆ خوشم
هه ر به و شیوه یه بوو. خوشیاں هه ستیاں به م راستیه کردبوو به گالته
گرتبویان و پیکه نین.

هه ر به و شیوه یه ی که بیرم له گلۆپه غازداره کانیا سه رجاده
ده کرده وه سه یری ئاسمانم کرد. ئاسمان به شیوه یه کی په ریشان
په ش بوو. به لام ده کرا به شیوه یه کی جیا هه وره شپو وړه کان، که
له نیوانیا ندا پینه قوله په نگ په شه کان هه بو، ببینرین.

له پړيکدا ټاگاداري ټه سټيرهيه ک بوم که له ناو پينه کاندې بو وه
به شيويه کي دنيا ده ستم کرد به سه يرگړدنې. ټمه ته نها له بهر
ټه وه بو که ټم ټه سټيرهيه ټه نديشه يه کي به من دابوو: من بريارمدا
که ټو شه وه خوم بکوژم. دومانگ پيشتر سوربوم که ټه مکاره
ټه نجام بدهم و به ته واوي ټو هه ژاريه ي که هه مېوو هه رټو پوژه
ده مانچه يه کي پرله زريق و بريقم کړي و پرېمکړد. به لام دومانگ
تيپه پي و ده مانچه که هه ر له چه کمه جه ي ميژه که مدا بوو، ټه وه نده
زوړ بي جياوازي بوم که ده مويست ساتيکي جياوازي بوم به ده سکه وت
بژميړم _ ټمه له بهر چي بوو، نازانم. به رامبه ر ټمه دومانگ هه ر
شه ويک که ده پوښتمه ماله وه بيرم له وه ده کرده وه که خوم ده کوژم.
چاوه پي ساتيکي گونجاوبوم. له م پوه وه ټم ټه سټيرهيه
ټه نديشه يه کي به من دابوو. سوربوم له سه ر ټه وه ي که ټه مشه و هه ر
ټو شه وه يه. بوچي ټم ټه سټيرهيه ټم بيرگړدنه وه ي له مندا
په روه رده کرد، نازانم.

له هه مان ټه وساته دا که تيړما بوم له ټاسمان، کچيکي بچوک
ټه نيشکيکي ليډام. جاده که چول بوو، به که مي که سيک
به ديارده که وت. که ميک دورتر شوفيريکي ته کسی له ته کسیه که يدا

خەوتبوو. كچىكى مندالى ھەشت سالان بو كه له چكىكى بەسەرەو
 بو وە جگە لە جلىكى شپو وړ كه بەتەواوەتى بەھۆى بارانەو
 تەپبوو ھىچى ترى لەبەردا نەبوو. بەلام پىلاوہ دراوہ تەپەكانى
 سەرنجى منيان پاكيشا و ئىستەش ئەوانم لەبىرە. بەتايىبەتى
 پىلاوہكانى سەرنجى منى پاكيشا. كچەكە ئەنیشكىكى ترى لىدام و
 بانگى كردم. نەدەگريا، بەلام بپرگە بپرگە چەند وشەيەكى دەخستە
 سەر لىوى، كەبەھۆى زۆرى لەرزوسەرما لە تەواوى وجوديدا،
 نەيدەتوانى بە شىوہيەكى راست ئەو وشانە دەربىرپىت. ئەو لە شتىك
 ترسابو بەردەوام ھاوارى دەکرد: ((دايكە، دايكە!)) من بەرەو لای
 ئەو گەرامەو و بەبى ئەوہى ھىچ شتىك بلىم بەردەوام بوم، بەلام ئەو
 پاىکردو خۆى بەمندا ھەلواسى، دەنگى تايىبەتمەندىەكى ھەبو كە لە
 مندالە ترساوہكاندا واتاى نائومىدبونى دەبەخشى. من ئەو دەنگەم
 دەناسى. ئەگەر چى ئەو شتىكى نەوت، من تىگەيشتم كە دايكى
 مردبوو، يان شتىك لەوجۆرە پويدابو بۆيان، لەوہى كە ئەو ھاتبويە
 دەرەوہ تاوہكو كەسىك بانگ بكات بۆئەوہى شتىك بۆ يارمەتى دانى
 دايكى بدۆزىتەوہ. من نەپۆيشتم لەگەلیدا، بەپىچەوانەوہ ئەوم لەخۆم
 دورخستەوہ. لەسەرەتاوہ پىم وت كە بپوات بۆلای پۆلىس. بەلام ئەو

دهسته كانى به شيوهى ئه لقه ليكرد، به گريانه وه به ره ولام هات و
 وازى ليته دههينام. ئه و كاته من قاجم كيشا به زه ويداو هاوارم كرد
 به سهريدا. ئه و به دهنگيكي به رزه وه وتى ((ئاغا، ئاغا !! . . .)) به لام
 له ناكاو وازى ليتهينام و به شله ژاويه وه به ره و پوى جاده كه رايكرد.
 پييواريكي تر له ويوه دهركه وت و وهك ئه وه وابو كه بليت له لاي
 منه وه به ره و ئه وي فرى.

من به ره و نهۆمى پيئجه مى ئاپارتمان كه م پويشتم، ژوريكم ههيه له
 ئاپارتمانيدا كه له گه ل ئه وانى تر دا نيشته جيم. ژوره كه م بچوك و
 فه قيرانهيه كه په نجه ريه كي ميچ ليژى به شيوهى نيوبازنهى
 ههيه. قه نه فهيهك به پوكه شى خامى ئه مريكايى و ميژيك به كتيبه وه
 له به رامبهريدا، دوكورسى و موبيليك له موديلي هه ژارانه كه
 ده توانريت به شيوهيه كي كون و ديرينانه بينه بهرچاوو، ئه مه هه موو
 ئه وشتهيه كه من هه مه. دانيشتم، گلۆپه كه م داگيرساند، ده ستم كرد
 به بير كردنه وه.

له ته نيشته ژوره كهى مندا ئه فسه ريكي خانه نشين ده ژيا، سى پوژ
 بوو كه مه جليسيكيان له رابواردن پيكهينابو هيشته ش به رده وام
 بوو. ئه م ئه فسه ره شه ش كه سى ده عوه ت كرد بوو كه هه مويان پياوى

حه نه كچى بون، مه شروبيان ده خوارده وهو به چهند وهره قه يه كى كرن
ياريان ده كرد.

شهوى رابردو ده ستيان كړدبو به شه پكردن، من ده زانم كه دوكه س
له وانه خه ريكى راكيشانى قزى يه كتر بون. خانمى خاوه ن ماله كه
ده يويست كه شكات بكات به لام له نه فسه ره كه ده ترساو ريزى
ليده گرت. ته نها يه ك نيشته جيى تر له ناپارتمان كه دا هه بوو،
خانميكى نيزامى، بچوك و نه دنام لاواز، كه له ريگه ي زياره تى
پترزبورگدا له گه ل سى مندالى بچوكيدا كه كاتيک هاتبون بو نه وى
نه خو ش كه وتبوو.

هم ژنه كه و هم منداله كانيشى تاوه كو حه دى مهرگ له
نه فسه ره كه ده ترسان، نه م خانمه هه مو شه ويك به ترس و له رزه وه
به به رده م نه واندا ده پويشتو حاله تيكي خراپتر له ترس له منداله
بچوكه كه يدا به ديارده كه وت. نه م نه فسه ره، تا شويينيك كه ده يزانم،
هه نديك كات خه لكى له نيقيسكى پروسپيكت ده گرت و داواى سوالى
ليده كردن، نه وان به هيچ شيوه يه ك خزسته تى نه ويان نه ده كرد، به لام
شته سهيره كه ليړه دايه (له بهر نه وهى كه نه مه ده ليم)، هه مو نه و
مانگه ي كه نه فسه ره كه ليړه بوه كرده وه كانى هيچ نازاريكيان به من

نهگه ياندبوو. حه تمه ن من له سه ره تاوه هه ولم دابو كه له
 هاتوچو كردن خو پاريزي بكه م، نهو له بهر نه مه هه ره له سه ره تاوه
 تاوه تي له گه لا مندا نه بوو، به لام من هه رگيز به لامه وه گرنگ نه بو كه
 نه مانه چهنده له لاي نه م ديواره وه هاوار ده كه ن يان نه وه ي كه چهنده
 كه س ده بن. من ته واوي شهو به خه بهرم و به ته واوه تي نه وان له بير
 ده كه م به شيوه يه كه ته نانه ت ده نكيان نابيستم.

من تاوه كو به ياني ناخه وم و سالي پيشوش هه ره به م شيوه يه
 تيپه ري. ته واوي شهو له سه ره موييله كه م له پشت ميژه كه مه وه
 داده نيشم و هيچ ناكه م. ته نها به دريژاي پوژا كتيب ده خوينمه وه.
 داده نيشم _ ته نانه ت بيريش ناكه مه وه، شيوه ي وه كو نه وانه له
 زهني مندا سه رگه ردانن و من موله تيان پيده ده م كه بين و بچن و
 نه وانيش دين و ده چن. هه رشه ويك يه ك گلوي ته واو ده سوتيت. من
 به بيدهنكي له پشت ميژه كه وه داده نيشم، ده مانچه كه ده هيئمه
 ده ره وه له بهرده م خومدا دايدهنيم. كاتي ك ده مانچه كه م خسته
 سه رميژه كه له بيرمه كه له خومم پرسى، ((ئايا راسته ؟))
 به باوه ريكي به هيژه وه وه لامم دايه وه، ((راسته)) . نه وه ي، كه
 پئويسته خوم بكورم.

من به دلشپایه وه ده مزانی که نه و شه وه ده بویه خۆم بکوشتایه،
به لام نه وه نه ده زانی که ده بیت چه نده ی تر به رده وامی به دانیشتن
به ده له پشت نه م میزه وه به لام بیشک نه گه له بهر نه و کچه نه بویه،
ده بویه خۆم بکوشتایه.

فەسلۈ دووھەم :

دەبىنىت، ئەگەر كەسك منى بىزار بىردىبايە و ئازارى بامايە،
دەمتوانى بە شىۋەيەك ھەست بە ئازارەكەي بىكەم، ئەگەر چى ھىچ
شتىك گىرگ نەبو بۆم. لەپوى ئەخلاقىشەو ھەر بەم شىۋەيە بوو،
ئەگەر پوداۋىكى دلتەزىن پودىبايە، دەبوايە ھەستم بەخەمبارى
بىردىبايە پىك بەو شىۋەيەي كە لەپۆژە كۆنەكاندا فىربوبوم و خوم
پىۋە گىرتىبوو، ئەو كاتەي كە شتانىك لە ژياندا وجوديان ھەبو
ھەروەھا بۆم گىرگ بون. ئەو پۆژە عەسر ھەستم بەخەمبارى دەكرد.
بەدلتايەو دەبوايە من يارمەتى يەك مىندالەم دابايە. كەواتە بۆچى
يارمەتى كچەكەم نەدا؟ لەبەر ئەو ئەندىشەيەي كە لەو كاتەدا بە
زەنمدا ھات: لەكاتىدا كە بانگى دەكردم و دەيكىشام، پىرسىارىكم بۆ
دروست بو كە نەمتوانى وەلامىكى بۆ بدۆزمەو. پىرسىارىك كە بە
شىۋەيەك بىھودە بوو، بەلام منى ئازار دەدا. دىلگىران بوم بەھوى ئەو

بیرکردنه وهی که نه گەر نه و شه وه قه رار بیّت کوتایی به ژیانی خۆم
 بینم، نابیت له ژیاندا هیچ شتیگ گرنگیه کی بۆم هه بیّت. بۆچی به و
 شیوهیه بو که هیچ ههستیگ له دهردو رهنجیکی سه یرو ته واو
 نه ناسراوم له گه ل بارودۆخی خۆمدا نه بوو. راستیه که ی باشتتر له مه
 نه مده زانی که چۆن ههستی تیپه ربونی نه وساته بگویمه وه، به لام
 نه وهسته ی که زه مانیک له ماله که دا له پشت میزه که وه داده نیشتم
 هه ر به رده وامی هه بوو، من زۆر دلته نگ ده بوم که بۆچی له پابردودا
 ماوهیه کی دورودریژ هه بو که من به وجۆره نه بوم. بیرکردنه وه به
 شوین بیرکردنه وه دا ده هات. به وجۆره ده مبینی بۆ ماوهیه کی زۆر که
 هیشتا ئینسان بوم و پوچی پوی تیپه کردبوم، زیندوبوم و به رامبه ر
 نه مه ده متوانی ئازار بکیشم، تورپه بیم و له کاره کاندا هه ست به
 شه رمه زاری بکه م. به م جۆره نه بوو. به لام نه گه ر قه رار بیّت یان
 وایدا بنیین که له ماوه ی دووسه عاتدا خۆم بکوژم، کچه که چ
 په یوه ندیه کی به منه وه هه یه و من بۆچی شه رمه زاریم یان
 هه رشتیکی تر له جیهاندا؟ له و کاته دا ههستی دلسوژی منی
 گرتبویه وه و به ته واوه تی ئاگام له پهستی کرده وه کانم بوو. له م
 کاته دا که له به رامبه ر مه رگدا قه رارم دا بوو، ته نها به وه دلخۆش بوم

كه چەند سانپەيەكى تر ھەمو شتێك لە ئاواتى نەبونیدا تیا دەچیت،
 نەمدەتوانى كردهوه نائینسانپەكەى خۆم بە ئینسانپانە
 ھەلبەسەنگینم. ئەمە تەجرو بەيەكى تازە بوو و ئەم بیروباوەرە ناديارو
 نەزانراوە بوو كه منى ھاندا تاوەكو بە شیوەيەكى تورپەر وەحشناك
 لەگەڵ ئەو كچەدا ئاوەھا پەفتاربكەم. قاچ بكیشم بە زەویەكەداو
 بەسەر كچە بچوكە غەمگینەكەدا ھاواربكەم وەكو بلیت _ نەك تەنھا
 ھەستم بە خەم نەكردو، بەلكو ھەتا ئەگەر پەفتارەكەم نائینسانی
 و دزیوانە بو، من ئازادەم كه ئەم پەفتارەم ھەبیت، لەبەر ئەوەی لە
 دوو سەعاتى تردا ھەموشتێك بێدەنگ دەبیت. ئایا بپوا بەمە
 دەكەیت؟ لەبەر ئەمە بو كه من ھاوارم كرد بەسەریدا! من تەقريبەن
 ئیستە رازیم. ئیستە بۆم دەرکەوتو، كه ژيان و جیھان بەشیوەيەك
 پەيوەست بون بەمنەو، وەكو وابیت كه جیھان تەنھا بۆم دروست
 بویت: ئەگەر خۆم بكوشتبايە جیھان لانى كەم لە بونى بۆ من
 دوبارە دەمايەو. ئەو دەلیم كاتیك كه من پۆیشتم، ھیچ شتێك لە
 بونى یان ھیچ شتێك بۆ كەسێك وجودى نابیت، ئەمەش بەھۆی
 خامۆش بونى ھۆشیاری منەو ھەروەھا ھەموو جیھانیش ون
 دەبیت، ھەروەك تارمايەك ناو، وەھى خالى دەبیت، تەنھا بەشتێك لە

هوشیاری من، له بهرته وهی له وانه یه هه مو ئه م جیهانه و هه مو ئه م
خه لکه ته نها خودی من بن. له بیرمه هه ریه وجۆره ی که دانیشتم و
بیرمه کرده وه، هه مو ئه پرسیارانه ی که یه ک له دوا ی یه ک هجو میان
ده هیئا به ره و لایه کی تر بردمن و دنه م دان، بیرم له شتیکی ته واو و
تازه کرده وه. بۆ نمونه، بیر کردنه وه یه کی سه یر به می شکمدا هات،
ئه گه ر له پیشوترا له سه ر مانگ یان مه ریخ بژیا بامایه ئه و کاته توشی
خه فته ترین و ناشیاوترین کرده وه ده بوم، هه روه ها دو چاری
شه رمه زاریه ک و سوک و زه بونیه ک ده بوم که ته نها له خه و و کابوسدا
ده کریت بیهینیه به رچاوت، ئه گه ر دواتر خۆم له سه ر زه وی
بدۆزیبایه ته وه، ده متوانی ئاگاداری ئه و کارانه م بم که له شوینیکی
تر ئه نجام داو، له ناو ئه م ته نیایه دا ده مزانی که نابیت هه رگیز
له ژیر هیچ مه رچیکدا بگه پیمه وه بۆ ئه وی، له و کاته دا که سه یری مانگم
ده کرد له سه ر زه وی ئایا ده بوایه گرنگیم پیبایه یاخود نا؟ ئایا ده بو
به هۆی ئه م کرده وه یه هه ستم به شه رمه زاری بکردبایه یاخود نا؟
ئه مانه چه ند پرسیاریکی بیهوده و زیاده بون له بهر ئه وی ئیسته ش
ده مانچه که هه ر له بهرده ممدا بوو، من له هه ر تانوپۆیه کی وجودی

خۆمدا دەمزانى كە ئەم كرده وەيە حەتمەن پەسەند دەكرىت، بەلام
ئەوان سەيرىيان لىدەھات و منىش تورەدەبوم.

ئىستە بەبى ئەوەى لەسەرەتاو شتىك داواىكەم نەمدەتوانى
بەرم. بەكورتى، كچەبچوكەكەمنى پزگار كردهبوو، بۆچى من تەقاندنى
فېشەكەكەم لەبەر ئەم پرسىارە دواخست. لەم بەينەدا دەنگەدەنگى
ژورى ئەفسەرەكە مركابوئەو: ئەوان يارىەكەى خۆيانىيان تەواو
كردهبو وە ئامادە بون بۆ خەوتن، لەم كاتەدا بۆلەبۆل كەرەكان و
خەواللەكان كۆتايان بە دەمەتەقىكانىيان هېنابوو. لەوكاتەدا
بۆيەكەمجار لەپشت مېزەكەو خەوم لىكەوت و شتىك كە ھەرگىز
پىشتىر بۆ من پوى نەدابوو. بەھۆى ژورى خەوئەو تەواو بىدەرەتان
كەوتم.

خەيالەكان، ھەربەو شىوئەيەى كە ھەمومان دەزانىن، شتانيكى
زۆر سەيرىن: بەشىك لەوانە بە پونىەكى ترسناكەو دەردەكەون،
بەچەند وردەكارىيەكەو گەشە دەكەن. بەشىوئەيەك كە ئىتر بەشىك
لەوانە دەكرىت بەخىرايەكى زۆرەو بېۆن، وەك بلىت بەبى چاودىرى
كردن لىيان، بەجۆرىك كە دەتوانن لە كات و شوپىندا بپەپىنەو.
وادىتە بەرچاوكە خەيالەكان نەك بە ھۆكار بەلكو بە مەيل و خواست

دنه دهرین، نهك به میشتك به لكو به دل، ئاه، عه قلی من له خه یالدا
چ به هانه یه کی به نی ئیسرا ئیلی لی گرتوم !، له لایه کی تره وه چه ند
شتانیکی نه گونجاو دیته پی شه وه بو ئه وان! بو نمه نه، برا که م پینچ
سال له مه و بهر مرد. هه ندیک جار خه یالی ئه و ده که م، ئه و ها و به شی
ده کات له کاره کانی مندا، ئیمه زور به یه که وه گیرۆ ده ی، هیشتا
له هه مو خه یاله که مدا به ته واو ه تی ده زانم و له بیرمه که برا که م مردوه و
له ژیر خا کدایه .

ئگه رچی ئه و مردوه، لیره له گه ل مندایه و له گه لم کار ده کات، چۆن
ده کریت که من سه یرم لینه ییت؟ بوچی به م شیوه یه مه نتیقی من
به ته واو ه تی ئه مه په سه ند ده کات ده کات؟ به لام ئه مه به سه،
له خه یاله که مه وه ده ست پیده که م، به لی، خه یالیکم بینی، خه یالی
سی ئی نۆقه مبه ری من. ئه مانه ئیسته سه رده خه نه سه رم و ده لین
ئه مه ته نها خه یالیک بو ه. به لام ئایا جیا وازیه کی هه یه که ئه مه
خه یالیکه یان واقعیهت، ئه گه ر من خه یاله که م به حه قیقهت
بزانیبایه؟ ئه گه ر بو یهك جار که سیك حه قیقه تی بینیبایه و
بیناسیبایه، ده یزانی که ئه مه حه قیقه ته چ ئیوه خه وتبن یان به
ئاگابن، هیه شتیکی تر نیه و ناتوانیت ه بییت، به رام بهر ئه مه به یلن

که ئەمە یەك خەيال بێت، هەربەو شیۆدیە ی که هەیه، بەلام ئەو
ژیانە واقعیەیی که زیاتر ئیوه دروستی دەکەن من دەمویست بە
خۆکوژی خامۆشی بکەم.

بەلام ئەم خەيالە!، ئەم خەيالە _ ئاھ، چ ژيانیکی جیاوازی بەمن
بەخشی، تازە، لیوان لیو لە شکۆ و هیژ! گوی بگرن.

فەسلە سىيەم :

لەبىرمە كە لە پرىكدا خەوم لىكەوت و تەنانەت وادەھاتە بەرچاۋ
كە ھىشتا بىرم لەيەك شت دەكردەوہ.خەويكم بينى كە تيايدا
دەمانچەكەم ھەلگرت و رىك نىشانەم لە دلى خۆم گرت _ دلم،
نەوہك سەرم.پىشوتەر لەوہ سوربوم كە تەقە لەسەرم بكەم، لە
لاجانى لای راستم. دواى نىشانەگرتن بەرەو سنگم يەك دودەقىقە
سەبرم كرد، لەپرىكدا گلۆپەكە، مېزەكە، ديوارەكە لەبەرچاۋمدا
دەستيان كرد بە جولەو پەلەقاژە كردن.بۆ پاكىشانى پەلەپىتكەكە
پەلەم كرد.ئىوہ لەخەودا ھەندىك جار لەشويىنىكى بەرزەوہ دەكەونە
خوارەوہ، يان لەوانەيە چەقۆتان لىبدرىت، يان لەبارەى لىدان و
جنىۋدانەود پۆل ببىنن، بەلام ھەرگىز ھەست بە ئازار ناكەن، مەگەر
ئەوہى كە خۆتان بكىشن بە تەختى نوستنەكەدا، لەو كاتەدايە كە

ههست به ئازار دهكەن و زیاتر له وجۆره كاتانه دایه كه لهخه و
 دهرده پەرن. خهوهكهى منیش ههربه م شێوهیه بوو. ههستم به هیچ
 ئازاریك نه ده كرد، به لام وهكو واده رده كهوت كه تهقه كردنه كه م هه مو
 ئەندامه كانى لاشه مى له رزاندوه، هه موشتیك پەش و تال بوو،
 ده ورو به رم به پەشیه كى ترسناك داگیرا. واده رده كهوت كه
 كویری بوبوم، بى ههست بوبوم، له سه ر شتیك به دریژی پاكشابوم و
 كه مه رم ده كیشراو ده چه میه وه، هیچ شتیكم نه ده بینى و نه مده توانى
 بچوكتىن جوڵه بكەم. له دورى منه وه خه لك ده پۆشستن و
 هه مه مه میان ده كرد، ئەفسه ره كه هاوارى ده كرد، خانمى خاوه ن
 ماله كه ده یقیژاند _ دواتر له یه ك سانیه دا هه موو دهنگه كان خامۆش
 بون و من له تابوتیكى داخراودا ده گوازامه وه. ههستم به وه ده كرد كه
 چۆن تابوته كه ده جولیت و بیرم لى ده كرده وه، بۆیه كه مین جار
 ئەو بیركردنه وهیه به میشكمداهات كه مردبوم، ته واو مردوو، من
 ئەمه م ده زانى و هیچ گومانىكم نه بوو، نه ده متوانى ببینم و بجولیم،
 به م حاله شه وه ههستم ده كرد و بیرده كرده وه. به لام زۆر زوو خوم
 به م خۆره ده رفه ته وه گرت، هه ربه وشێوهیه كى كه زیاتر له خه ودا
 په سه ندەم ده كرد، راستیه كه م به بى هیچ شتیك په سه ند كرد.

ئىستە لەناو زەويدا دفن كرابوم. ئەوان ھەمويان پۇشتىن، من
بەتەنھا مامەو، تەنھاى تەنھا. نەدەجولام. پىشوتەر ھەركاتىك كە دفن
كردنم دەھىنايە بەرچاوم تەنھا ھەستىك كە لەگەل گۆردا دەمبىنى،
ھەستى شىدارى و ساردى بوو. بەرامبەرئەمە ئىستە ھەستم دەكرد
كە زۆر سەرمامە، بەتايبەتى نوكى پەنجەى قاچەكانم، بەلام ھەستم
بەھىچ شتىكى ترنەدەكرد.

بەبى جولە درىژ پاكشابووم، سەير لەوھدا بوو كە من چاوەپى
ھىچ شتىك نەبووم، بەبى ھىچ شتىك پەسەندم كرد كە پىاوئىكى
مردوو نابى شتىكى بۆ چاوەپوانكردن ھەبىت. بەلام شىدار ببووم.
نازانم چەند لە زەمەن تىپەپىبوو، يەك كاتژمىر يان چەند پۆژىك، يان
چەند پۆژىكى زياتر. بەلام دلۆپىك ئاو پىگەى خۆى لەنىو كەلنى
تابوتەكەدا كردهو و بەسەر چاوى چەمدا تكا. بەشوين ئەم
دلۆپەيەدا دلۆپەى دووھم دواى يەك دەقىقە تكا، سىيەم يەك دەقىقە
دواتر بەم پىكخستە ھەر دەقىقەيەك بەشيوەيەكى پىك و پىك
دلۆپىك دەتكا. لە دلما توورپىيەكى قول داگىرسا و لە پىر ھەستم بەو
كزانەوہيە كرد لە نازارى فىزىكى. بە خۆم وت: ((لەبەر ئەو برىنەيە
كە بە ھۆى گوللەكەوہ دروست بوو...)) دلۆپەى يەك بە دواى يەك

له هر دهقيقه يه كدا ده تكا به سهر پيلووه كانمدا و منيش هيچم
 له ده ست نه ده هات. له پريكد تهاو توپره بوم، هيژيك كه هو كاري نه م
 شتانه بو و نه مه ي هينابويه پيشه وه بوم بانگم ليى كرد: ((هر
 كه سيكي، گهر بوونت هه يه، گهر شتيك گونجاوتر له مه ليتره پوو
 ده دات و ده كريت، نازار بكيشه و ناماده به. به لام گهر تو له ي خو ت
 له من وهرده گريته وه به هو ي خو كوژيه گيلانه كه م و له بهر
 بيشه رمي پو وچي وجوودمه وه، كه واته ليگه ري پيتبليم كه هيچ
 نازاريك ناتواني ت له گه ل نه م سووكي و سهر شوپيه دا پكابه ري بكات
 كه من ناچار بم نه حمه قانه نه م هه سته م هه بيت، نه گهر چي نه م نازاره
 مليونه ها جار توندتر بيت و هه زاران سال دريژه بكيشيت.))
 من نه مه م ناشكرا كرد و له نارامي خو م به ناگا بووم.
 دهقيقه يه كي تهاو بيده نكيه كي نه شكينراو بالي به سهر فهاكه دا
 كي شا و دووباره دلويكي تر تكا، به لام من به دلنييايه كي به هيژي
 بي سنوره وه ده مزاني كه هه موو شتيك به خيرايي ده گوريت.
 نه وه ي كه گوره كه ي من گهره بووبوو، به جوړيك كه نازانم تي ك
 درابوو نيان هه لكولرابوو، به لام من له گه ل بوونه وهرانيكي ره ش و
 نه ناسرا ودا پوو به پوو بوومه وه، خو مان له ناسماندا دوزيه وه،

له پړيکدا بينينى خوم دهست که وته وه. له کوتاييدا شه و بوو و وه
 هه رگيز، هه رگيز تاريخييه کي ودها نه هاتبوويه پيشه وه. نيمه
 له هه وادا ده فراين و له زه وي دورد که وتينه وه. هيچم له و بونه وده رانه
 نه پرسى که منيان ده برد له گهل خوياندا، مه غرور بوم و چاوه ريم
 کرد. دلنياييم دا به خوم که ناترسم. به بيئاگايه وه له و بيرکردنه وه
 هه يه جانيه دا بوم که ناترسم. نازانم له که يه وه بو که ده ستمان کردبو
 به فرين. نه مده توانى بيهنمه بهرچاوم، هه ربه و شيويه پوداوه که
 پويدا که هه ميشه له به ياله کاندا، له کاتيکدا که له زه مه ن و ئاسمان و
 ياساکان و بيرکردنه وه و وجود تيده په پرى، ده يته پيش چاوو. ته نها له
 نوکته يه کدا ده وه ستيت که دل ئاره زويان ده کات. له بيرمه له ماوه ي
 سانیه يه کدا نه ستيره يه کم له تاريخيدا بينى. به ئارامى، له گهل نه و
 بيرکردنه وه دا که مه به ستم پرسيا رکردن نه بوو پرسيم ((ئايا نه مه
 نه ستيره يه سه گي گه وره ⁽¹⁾ نيه ؟))

(1) نه ستيره يه سه گس گه وره يه کيکه له کومه له ي نه ستيره کاني گه ردون،
 دره وشاوه ترين نه ستيره يه له ئاسماندا که په نگيکي سپي پاکی هه يه و زور له خور
 پوناکتره ...

((نا، ئەمە ئەو ئەستېرەيە كە ئىۋە لەكاتى گەرەنەتەن بۇ
مالەۋە لەنىۋان ھەۋرەكاندا بېنىتان، ئەمە ۋەلامىك بو لەلايەن ئەو
بۇنەۋەرەۋە كە منى دەبرد.))

دەزانم كە دەموچاۋى ۋەك ئىنسان ۋابوو. سەرسامىيە كە لىرەدابوو
كە من ئەو بۇنەۋەرەم خۆش نەدەۋىست، لە راستىدا بەتوندىي
ھەستم بە بىزىرى دەكرد لەگەلدا. من چاۋەپوانى نەبۇنى تەۋاۋەتى
بوم و لەبەر ئەمە بو كە گوللەكەم نا بە دلى خۆمەۋە. لەناۋ دەستى
ئەۋبۇنەۋەرەدا كە ئىنسان نەبو خۆم دۆزىيەۋە، ئەلبەتە ھىشتا
دەژىام و وجودم ھەبوو.

لەگەل ئەو پوچىيەي كە لە خەيالەكاندا وجودى ھەيە بە خۆم
وت: ((كەۋاتە لەبەرانبەر ئەمەدا لەلاي ئەم گۆرەۋە ژيان بۇنى
ھەيە.))

بەلام لە قولاي دالدا ھەستم بە گۆرانكارى نەدەكرد. بىرم
كردەۋە: ((ئەگەر ناچارىم كە دوبارە بەدەيھىنەرىم، جارىكى تر لە ژىر
چاۋدىرى ھىزىكى سەرسەختدا بژىم، ئىتر سوك و شكست خواردو
نايم.))

له پریځدا به هاوړیکه ممت وټ: ((ټیوه ده زانن که من له ټیوه
ده ترسم نه مېش له بهر نه ویه که من به سوک داده ټین)) ، هه ستم
ده کرد که سوکایه تی کردنی من هه روځو بزماریک وایه که له ناو
دلما دیت و ده پوات و نازارم ده دات.

نه و هلامی پرسپاره که ی منی نه دایه وه، به لام هه ستم به وه کرد
که نه و ته نانه ت هه ر سوکایه تی به من نه کردوه، به لکو پیمپیده که نی
و هیچ دلسوزیه کی بو من نه بوو، نه وه ی که سهرنجی منی پاده کیشا
نه و سه فوره نه ناسرا و په مزایه بوو شتیکی بیده نگ و به نازار
له نیوان من و هاوړی بیده نگه که مدا له په یوه نندیدا بو که له ته وای
وجودمدا دزه ی ده کرد. ټیمه له تاریکیدا ده فراین، له ناسمانیکی
نه ناسراودا. ماو هیه کی زور بو که وینه ی گه ردونی ناشنام به چاوه کانم
نه بیینی بوو. ده مزانی که چهند نه ستیره له ناسمانی نیلا هیدا هه ن که
پوناکیه که یان هه زاران سال یان ملیونه ها سال دریژه ده کیشیت تا
ده گه نه زه وی. له وانه یه ټیمه به تازه ی به م ناسمانه دا تیپه ریپین.

من چاوه پتی شتیګ بوم که دله خورپه یه کی ترسناک نازاری دلمی
ده دا و توقابوم له هه ستیکی ناشنا که منی به ره و قولای ده برد:
چاوم به خوره که ی خومان که وټ! ده مزانی که نه م ناتوانیت

خۆرەكەى خۇمان بىت، كە ژيانى بە زەوى دەدا، ئەۋەى كە ئىمە
لەمەۋدايەكى بېسنور لە خۆرەكەمانەۋە بوين، بەلام بەھۆكارىك كە
تەۋاۋى وچودمى گرتبويەۋە دەمزانى كە ئەۋە خۆربوو، پىك ۋەكو
ئەۋەى خۇمان، كۆپىيەك لەۋو.

ھەستىكى شىرىن لەدلىدا بەبى ئاگايەۋە پىچەۋانە بويەۋە: ھىزى
ھاۋچەشنى ھەمان ئەۋ تىشكەى كە پوناكى بەمن بەخشى بو
پىچەۋانەيەكى لە دلىدا داناۋ ھەلىساندەۋە. من بۆيەكەمىن جار
كاتىك كە لەگۆردابوم ھەستى ژيانم ھەبوو.

ھاۋارم كرد: ((بەلام ئەگەر ئەمە خۆرە، ئەگەر ۋەكو خۆرەكەى
خۇمانە، كەۋاتە زەوى لە كويىيە؟))

ھاۋرىكەم ئىشارەتتىكى بۆ ئەستىرەيەكى دورە دەست كرد، كە بە
تېشكىكى رەنگ سەۋزى زمروۋتى دەدرەۋشايەۋە. ئىمە پاستەۋ خۆ
بەرەۋلاى ئەۋ دەپۆيشتىن.

((ئايا ئاۋەھا دوبارەبونەۋەيەك لە جىھاندا دەپرەخسىت؟ ئايا ئەمە
دەيتۋانى ياساى سروشت بىت؟... ئەگەر ئەۋەى كە لەۋيىيە زەۋيە،
دەكرىك پىك ۋەكو زەۋيەكەى ئىمە بىت؟ ئايا ئەم زەۋيەش گرفتارى
ھەژارى ۋ بەدبەختىيە؟ بەم حالەشەۋە دانىشتۋانى چۆن خۇشيان

دهوئیت و ستایشی دهکهن؟ ئایا ئەم زهویه له ناسوپاسگوزاری
مندالەکانیدا هەر ئەو عەشقهیان بۆ دروست دهکات که ئیمه له باره ی
زهوی خۆمانه وه ههستی پێدهکهیین؟ ((په شوکابوم به شیوه ی
عه شقیکی سه رسهخت، بانگی ئەو زهویه ناسراوه دێرینه م کرد که
جیم هیشتبوو. وینه ی مندالیکی هه ژار که له خۆم دورخستبویه وه
به میشکما تیپه پری.

هاوړیکه م به شیوه یه ک که ئاوازیکی خه ماوی له دهنگیدا بو
وه لایمی دایه وه: ((خۆت هه موو شتی ک ده بینیت.)) به لام ئیمه به
خیرای نزیک ی ته نه ئاسمانه که ده بوینه وه. ئەم ته نه ئاسمانیه
له بهرچاومدا له حاله تی گۆراندابوو. ئیسته ده متوانی ئوقیانوسه که
بناسمه وه، هیلیک که ئەو روپای دروست ده کرد. له پڕیکدا هه ستیک
له ئیره یه کی پیروژ له دلمدا داگیرسا.

((چۆن ده توانریت دوباره بیته وه و بۆچی؟ من عه شقم ده پرشت و
ته نها ده متوانی عه شق به زهویه ک بده م که جیم هیشتبوو، زهویه ک
که به خوینی من تیکه ل بوبو، له کاتی کدا، به ناشوکر ی خۆم، ژیانم
به گولله یه ک له ناو دلمدا خامۆش کرد. به لام من هه رگیز، هه رگیز له
عشق دان به و زهویه دهستم نه کیشابویه وه، له وانه یه له و شه وه دا که

زەۋىم بەجىيەشتى ئوم زياتر لەھەمىشە خۇش ويستىيىت. ئايا ئازار
كىشان لەم زەۋىيە تازەدا وجودى ھەيە؟ لەزەۋى خۇماندا تەنھا بە
ئازار كىشان و لەپوى ئازارەۋە دەتوانىت عەشق
بدەيت. بەشيۋەيەكى تر ناتوانىت عەشق بدەيت، عەشقىك لە
جۆرىكى تر ناناسىن. من ئازار كىشانم لەبەر خاترى عەشق
دەۋىت. من چاۋەرپى دەكەم و تىنوى ئەو ساتەم، كە بەفرمىسكە كانم
ماچى ئەو زەۋىيە بكەم كە تەركم كردبوو، نامەۋىت، پەسەندى ناكەم
زىان لەسەر زەۋىيەكى تر!))

بەلام ھاورپىكەم منى بەجىيەشتىبوو. بىئاگا، بەبى ئەۋەى تىيگەم
كە چۆن و كەى منى بە جىيەشتىۋە، خۆم خستە سەر ئەم زەۋىيە
بىگانەيە كە تىشكى پۆزى بەھەشتى لىيى دەدا، پىموابو لەسەر
يەكىك لە دورگەكان كە لەسەر زەۋى خۇمان كۆ دورگەى يۇنانيان
پىكدەھىنا، يان لەكەنار دورگەى ئەسلىدا كە بەرامبەر كۆدورگەكان
بوو، پاۋەستاوم.

ئاھ، ھەموشتىك بەوردى ھەر بەو شيۋەيە بو كە لەزەۋىيەكەى
خۇماندا ھەيە، تەنھا وادەھاتە بەرچاۋ كە ھەموشتىك قسە لە
پىرۋىيەكى گەرە دەكات، لەكۆتايدا جوانىيەكى پىرۋىيە گەرەى

به من به خشی. ده ریایه کی لاوینه، سوز هه روهك زمرووت، به نه رمی
به ره و پوی که ناره که ده پرزا و به ئاشکراو به عه شقیکی به ئاگاوه
ماچی ده کرد. دره خته کان به رزو خوشو یستراو، شکوی خونچه کانیاں
قه دیاں هه لدا بو. گه لا هه ره زوره کانیاں سلاویان له من ده کرد،
دلنیا بوم، به خشه خشی نه رم و لاوینه ره که یان ده رده که وت که
وشه ی عه شق به یان ده که ن. سه وزایی به گوله جوان و بۆنداره کان
ده دره وشایه وه. بالنده کان دهسته دهسته له ئاسماندا ده فیرین.
به بی ترس له سهر شانه کانم و قۆله کانم ده نیشته وه و شادومانه
منیاں به باله عاشقانه کانیاں وه ده لاوانده وه. کۆتایه که ی خه لکی
سهر ئه م زهویه شاده م بین و ناسیم. خویان ده هاتنه پیشوازیم،
ده وریان دام و ماچیان ده کردم. منداله هه تاویه کانیاں،
هه تاویه کانیاں، ئاه، چهنده جوان بون!

هه رگیز له زهویه که ی خۆماندا ئاوه ها جوانیه کم له به شهریه ت
نه بین بو. له وانه یه ته نها له منداله کانماندا، کاتیك که زۆر بچوکن،
ده کریت ده نگدانه وه یه کی که م و به شیك له م جوانیه
بدۆزیته وه. چاوه کانی ئه م خه لکه شاده به پوناکیه کی ئاشکراوه
ده دره وشایه وه. ده موچاوه کانیاں دره وشاوه بوو له پوناکی عه قل و

شعور وه لیوان لیو له ئارامیه ک که له فامیکی کامله وه ده هات. به لام
ئهم ده موچاوانه سه رخۆش بون، له دهنگ و وشه کانیاندا ئاوازیك له
شادی مندا لانه هه بوو. ئاه، له یه که مین ساته وه، له یه که مین
سه یرکردنمه وه بۆ ئه وان، هه موو ئه و ساته م هه ست پیکرد! ئیره
زه وی بوو، خالی بوو له خلۆربونه وه و که وتنه خواره وه ی
ئینسانیه ت. به رامبه ر ئه و خه لکانه ده ژیان که گونا هیان نه کرد بوو.
ئه وان ته نها له به هه شتی کدا ده ژیان که له سه ر بناغه ی ته واوی
ئه فسانه کانی به شه ری هت دروست بوو، لی ره که سانیك ده ژیان که
هه رگیز ده ستیان نه برد بوو بۆ گونا حکردن و هه ر له و به هه شته دا
ده ژیان که دایکی و باوکی ئیمه ی تیادا ده رکرابوو.

ئهم خه لکه، شادومانانه پیده که نین، له ده ورو به رمدا
کۆده بونه وه و ده یان کردمه باوه شه وه. منیان له گه ل خۆیاندا
ده برده ماله وه و هه مو یان ده یان ویست ئاگا داریم لی بکه ن و دلنه وایم
بده نه وه.

ئاه، ئه وان پرس یاریان له من نه ده کرد، به لام به خه یالم، ئه وان
هه مو شتیکیان ده زانی به بی ئه وه ی بی رسن، ده یان ویست بۆ سا ریژ
بونی نیشه کانی په نج له ده موچاومدا په له بکه ن.

فه سلی چواره م :

ده زانیت بابته که چیه؟ به لئی، شایه تی ده دهم که ئه مه یه ک
خه یال بوو، ههستی عه شقی پاک و جوانی ئه و خه لکه بو من به
هه می شه ی ده مینیتته وه، من هه ست ده که م که هیشتا عه شقیان لی ره
به ده رونمدا ده که ریئت. من خۆم ئه وانم بینی بوو، ئه وانم ناسیبون و
په سه ندیم کردبون. ئه وانم خۆش ده ویست دواتر دوری ئه وانم
ته که مول ده کرد. ئاه، خیرا تیگه ی شتم که ته نانه ت له زه مانیکدا
ئه سلان نه متوانیوه له زۆربه ی شته کان تی بگه م. هه روه کو پوسیه کی
نویخواز و پترزبۆرگیکی پیشکه وتو پوبه پوبونه وه له گه لندا
به شیوه یه ک که ناتوانریت بو تریت، زۆر زیاتر ده یان زانی، ئه وان،
بۆنمه ونه، هیچ زانستیکیان وه کو ئیمه نه بوو. به لام به خیرای زانیم
که زانسته که ی ئه وان به هۆی که رهسته یه کیی ژیرییه وه جیاواز

له وهی ئیمه که له زهویه کهی خۆماندا هه مانه په روه رده ده بوو،
 هه روه ها ئاره زوه کانیا، به ته واوه تی جیاواز بون، ئه وان مه یلیان له
 هیچ شتیک نه بوو، له ئارامیدا ده ژیان. ئاره زویان بۆ ژیان
 به وشوویه یی که ئیمه بۆ تیگه یشتن هه مانه ئه وان نه یان
 بوو. له بهرته وهی ژیانیا بیکه م و کورتی بوو. به لام زانسیستی ئه وان
 به رزترو قولتر له وهی ئیمه بوو، چونکه زانستی ئیمه به شوین
 پونکردنه وهی چیه تی ژیا نه وهیه، ئاره زوی تیگه یشتنی ئه وهیه که
 چۆن ئه وانی تر فیڕیکات که عه شق بدهن، له کاتیکیدا ئه وان به بی
 زانست ده یانزانی چۆن ژیان بکه ن. من له وه تیگه یشتم، به لام
 نه متوانی زانسته که یان فیڕییم. دره خته کانیا پیشان ده دام، من
 نه متوانی عه شقی توندی ئه وان بۆ دره خته کان بزاتم. به شیویه که
 وهک ئه وه وابوو که ئه وان له گه ل بونه وهری وهک خویاندا قسه بکه ن.
 به پیچه وانه وه نابیت وا بیر بکه مه وه که هه له ده که م ئه گه ر بلیم
 له گه ل دره خته کاندای گه ته گویان ده کرد. به لی، ئه وان زمانی
 دره خته کانیا دۆزیویه وه، من دلنیا بوم له وهی که دره خته کان له
 مه به سستی ئه وان تیده گه یشتن. ئه وان به م شیویه سه یری ته واوی
 سروشتیان ده کرد _ ئه و گیاندارانه ی که له ناشتی و سه فادا له گه ل

ئەواندا دەژيان ھېرشيان بۆ نەدەکردن، بەلکو ئەوانيان خوش
 دەويست، كەوتبۇنە داوى عەشقى ئەوانەو. ئەوان ئىشارەتيان بۆ
 ئەستېرەكان دەکردو چەند شتىكىيان لەبارەى ئەوانەو بە من دەوت
 كە من نەمدەتوانى تىبگەم، بەلام دۇنيا بوبوم كە ئەوان تا سنورىك
 لەگەل ئەستېرەكاندا لە پەيوەندىدان، نەك تەنھا لە پىروبوچۇندا،
 بەلكو بە رېگەى پەيوەندى زىندوو. ئاھ، ئەو خەلكانە پىداگريان
 لەسەر ئەو نەدەكرد كە ھەولە ئەو بەدەن كە من تىبگەيەن، ئەوان
 بەبى ئەمە منيان خوش دەويست، بەلام من دەمزانى كە ئەوان
 ھەرگىز لەمن تىناگەن، بەرامبەر بەمە من بەدەگمەنى لەبارەى
 زەويەكەمانەو قسەم بۆ دەکردن. من تەنھا لە حەزرى ئەواندا
 زەويەك كە لەسەرى دەژيان ماچم دەكرد و بى قسە خودى ئەوانم
 دەپەرست. ئەوان ئەمەيان دەبىنى و مۆلەتيان پىدەدام بەبى ھىچ
 شەرمەزاربونىك لە پارانەو كەمدا بىانپەرستم. لەبەر ئەو ھى خويان
 تواناى خوش ويستنيان ھەبوو. ھەندىك چار كاتىك بە فرمىسكەكانم
 ماچى پىيەكانيانم دەكرد لىم نەدەرەنجان، شادومان بون
 لەبەر ئەو ھى بە ئاگابون لە عشقىك كە بەھۆيەو وەلامى عەشقەكەى
 منيان دەدايەو.

هه نديك جار به سه رساميه وه له خوّم ده پرسى چۆن ده بئيت ئه وان
له توانا ياندا نه بئيت كه ئازارى بونه وه ريكي وه كو من بدهن، هه رگيز
ته نانهت بۆ يه كجاريش هه ستي ئيره يى يان ئاواتخو ازيان به من
نه ده برد. زۆر جار به پيچه وانه وه له خوّم ده پرسى چۆن ده كريت به
وجودى ئه مه وه كه سيكي به خيل و درۆزن بم، هه رگيز له گه ل ئه واندا
له باره ي ئه وه ي كه ده مزاني _ ئه لبه ته كه ئه وان نه يانده هينايه
به رچاويان _ قسه م نه ده كرد، ئه وه ي كه هه رگيز واس واس نه ده بوم
يان به پيچه وانه وه چه زيكه م ئه وان سه رسام بكه م يان ته نانهت بۆ
سود وه رگرتن لئيان ئه م كاره بكه م.

ئه وان هه روه كو منداله خو شحاله كان و عه جوله كان وابون. له
دارستان و ده وه نده كاندا سه رگه ردان بون، گوران يان له باره ي
دل به سته گي و گيرۆده يه وه ده وت. خو اردنه كان يان سوك بون _
ميوه ي دره خته كان، هه نگويني شاخه كان و شيري ئه و حه يوانانه ي
كه ئه وان يان خو ش ده ويست. كاريك كه بۆ دابين كردنى خو اردن و
پوشاكه كان يان ئه نجام يان ده دا كه م و سوك بوو. ئه وان منداله كان يان
خوش ده ويست و زاو زيان ده كرد، به لام من هه رگيز له واندا له وجودى
ئه و ئاره زوه بيړه حمانه كه ته قريبه ن به سه ر هه مو خه لكى ئه م

زهويه دا زال ده بښت و سهرچاوه ي هه مو گونا هه کاني به شهريه ته
له سهر زه وي تينه گه ي شتم.

نه وان به هوي هاتني منداله کان به شيوه ي بونه وهري تازه بو
دابه شکردني شاديه کانيان خوشحال بون. هيچ جهنگ و ئيره يه ک
له نيوان نه واندا نه بوو. ته نانه ت ماناي نه و وشانه شيان
نه ده زاني. منداله کانيان پوله ي هه مويان بون، له بهرته وه ي که نه وان
هه مويان به يه که وه يه ک بنه ماله يان ريکده خست. به که مي بيماري له
نيوان نه واندا پويده دا، نه گهر چي مهرگ وجودي هه بوو، به لام
به ته مه نه کان له ناراميدا ده مردن، وه کو نه وه وابو که ده پويشته
خه وه وه، بو کوتا خودا حافيزيان به پيکه نينه دلنيا يه کانيانه وه
دوعاي خيريان بو که س و کاره که يان ده کرد.

من له و ماوه يه دا هه رگيز خه م و فرمي سک نه بيني، مه گهر ته نها
عه شق، که به خالي خوشي و چيژيکي ته واو ده گه ي شتيت، چيژيکي
نارم، که بي بيرکردنه وه و که موکوري بوو. له وانه يه ئيوه بيربکه نه وه
که نه مانه له دواي مهرگي يه کتره وه له گهل مردوه کاندا له
په يوه نديدان، يه کگرتنه وه ي زه وي نه وان به هوي مهرگه وه ته واو
نه بوه. له کاتيکدا له باره ي نه به ديه ته وه پرسيارم له وان ده کرد به

سهختی له مه به ستم تیده گه یشتن، به لام بیگومان تا راده یه کی زور
 بویان ناشکراده بوو که تهنه ت پرسیاریکی له و بابه ته له زهنیاندا
 نه بوو. نه وان په رستگایان نه بوو، به لام ژیانیکی واقعی و ههستی
 نه وستانی بونیکیان به هه موو جیهانه وه هه بوو. هیچ دین و
 ناینیکیان نه بوو، به لام به ته وای وجودیانه وه به ناگا بون له وهی
 که کاتیک چیژی زهویه که یان به نه وپه پی سروشتی زهوی گه یشت،
 نه وکاته بو نه وان و بو مردوه کان و زیندوه کان، په یوه نندیه کی زورترو
 کامل تر له مه به هه مو جیهانه وه کو ده بیته وه. به لام واده هاته
 به رچاو که له دلیاندا پیشبینیان ده کرد، له باره ی نه مه وه به یه که وه
 قسه یان ده کرد.

شه وه کان پیش خه وتن چه زیان ده کرد به یه که وه گورانی بلین بو
 نه و پوژهی که تیپه پریوه و نه و شادیه یی که به وانی به خشیوه قه دری
 بزائن و دواتر خودا حافیزی لیبکه ن.

نه وان ناوازی ستایشی سروشت و ده ریاو دارستانه کانیان
 ده وت. چه زیان ده کرد گورانیه کانیان له باره ی یه کتره وه بیت،
 ستایشی یه کتری بکه ن هه روه کو مندا له کان. نه م گورانیانه ساده ترین
 ناواز بون، که له دلی نه واندا ده کولاو به ره و دلیکی تر ده پویشیت.

نەك تەنھا لە گۆرانىيەكانياندا بەلكو لە تەواوى ژيانياندا
وادهردەكەوت كە كاريان جگە لە رېڤكخستنى يەكتر هيچى تر
نە. وەكو ئەو وە وابون كە عاشقى يەكترين. بەلام هەستى، گشتگيرى و
داگير كردنى جيهانيان هەبوو.

هەندىك لە گۆرانىيەكانيان ئەو وەندە پىر هەيەجان و بەهيژبون كە من
تەنانت بەسەختى دەمتوانى لىيان تىيگەم. ئەگەر لەوشەيەكيش
تىيگەيشتبمايە، هەرگيز نەمدەتوانى واتاي تەواوى ئەو وە بزانم. بەو
شيۆەيەى كە هەبوو، لەدەرەووى زهنى مندا دەمايەو. زۆرجار
بەوانم دەوت كە من زۆر زياتر هەستى پودانى ئەمەم هەبوو، كە لە
زەويەكەى خۆماندا ئەم جوان و شاديە بەشيۆەى ئارەزوئەى
خەماوى بەرەولام دەهات و هەستم پيڤەكرد، كە هەندىك جار
بەخەمىكى تەخەمول نەكراو دەرەكەوت. بەشيۆەيەك كە لە پيش
هەمو ئەواندا لە خەيالى دلم و ويڤنهكانى زهنمدا دەمزانى، لەووى كە
زۆرجار لە زەويەكەماندا نەمدەتوانى بەبى گريان سەيرى ئاوابونى
خۆر بگەم... لەووى لەنەفرەتكردنم لە خەلكى زەويەكەمان هەميشە
هەستى دلتهنگى وجودى هەبوو: بۆچى نەمدەتوانى بيزاريم لەوان
بەبى ئەووى ئەوانم خۆش بويت؟ بۆچى نەمدەتوانى ئەوان ببەخشم؟

له عشقم سه بارهت به وان هه ستيكي خه ماوي هه بوو: بۆچی
 نه مده تواني ئه وانم خوش بویت به بی ئه وهی له وان بیزاریم؟ ئه وان
 گوڤیان بۆ من ده گرت، ده مبینی که ناتوانن ئه وهی که ده یلیم لیی
 تیڤگه ن، به لام من له باره ی ئه وه وه که قسه م بۆ کردبون په شیمان
 نه بوم: ده مزانی که ئه وان تیڤه گه ن له و دلته نگیه تونده ی که من
 هه مبو بۆ ئه و که سانه ی که جیم هیشتبون. به لام کاتیك به چاوه
 شیرینه پر له عه شقه که یان سه یری منیان ده کرد، ئه و کاته ی که من
 له گه لیاندا هه ستم به وه ده کرد، دلم وه کو ئه وان پاک و بی فیل بوو،
 هه ستي بیکه م و کوپی ژیان هه ناسه می بری، من له بیڤه نگیدا ئه وانم
 ده په رست.

ئاه، ئیستا که هه مو له ده موچاومدا پیڤه که نن، دلنیا یان پیڤه دام
 که که سیک ناتوانیت خه یالیک به م هه موو ورده کاریانه وه که ئیسته
 ده یگێرمه وه ببینیت.

ئه وان له و باوه رده ان که من ته نها خه یالیک هه ستي که له
 عاله میکی گوماناویدا هه یه له دلمدا هه ستاوه ته وه، هه بوه یان
 هه ستم پیکردوه و کاتیك که هه ستاومه ته وه خۆم ورده کاریه کانم بۆ
 دروست کردوه. زه مانیک که به وانم وت له راستیدا ئه مه چۆن بوه،

خودای من، چەند پێکەنینیکیان لە بەرامبەرەمدا کرد، بومە ھۆکاری
 چەند شادیەك! ئەلبەتە راستە کە من تەنھا کەوتوبومەتە ژێر
 ھەستی خەیاڵەکەمەوە، ئەمە ھەموو ئەو شتە بو کە لە دڵی مندا بە
 برینییکی توندووە مابویەو. بەلام گرفت و وینەی راستی
 خەیاڵەکەم، ئەو شتانەی کە من لە راستیدا لە کاتی خەیاڵەکەمدا
 بینیم، بە چەند پێک و پێکیەکەو ھەمویان بەیەکەو بون،
 ئەوئەندە بە شیوەیەکی دلرفین و خوشەویست و واقعیەو دەھاتنە
 بەرچاو، کاتیك کە ھەستامەو، ئەلبەتە بێدەسەلاتر لەوہبوم کە
 ئەوان بە زمانی داماوانەیی خۆمان باس بکەم، تا شوینیک ئەمانە بە
 ناچاری لە زھنمدا شوینەواریان نەماو لەناوچون. بەرامبەر بەمە پێی
 تێدەچیت کە من دواتر لە راستیدا ناچاریم وردەکاریەکان دروست
 بکەم، ئەلبەتە ئەمانە بە خواستی پێ لەھەستم ھەلێگەپێنمەو
 تاوہکو بتوانم لانی کەم بەشیک لەوان تا شوینیک کە دەمتوانی بە
 خێرایی بگوێزمەو. بەلام لەلایەکی ترەو، چۆن دەمتوانی ئەوانە
 پازی بکەم تاوہکو بپروابکەن ھەموو ئەم شتانە حەقیقی بوہ؟ لەوانەییە
 ھەزاران جار پونتر، خوشحالتەر و شادتر لەوہی کە باسم کردبوو.

ئەگەر خەيال بون ئەمەي بە مسۆگەر دەزانى، دەبوايە ئەمە ھېشقا
خەيالىكى حەقىقىي بىت.

ئەگەر بە مسۆگەرى دەزانى كە من ئەمەم لە خەيالدا بېئىو،
دوبارە دەبوايە ئەم خەيالە واقىي بوايە. دەزانىت، شتىكتان بۇ باس
دەكەم: لەوانەيە ئەسلەن ئەمە خەيال ئەبويىت!

لەبەرئەوھى ئەوكاتە شتىكى ئاوەھا ترسناك، راستىيەكەي ئاوەھا
وھىشناك پويى دەدا، كە ئەدەكرا لە خەيالدا وئىنەي بىكەيت،
لەوانەيە دلى من لە خەيالدا گەشەي كرىيىت، بەلام ئايا دواي ئەمە
ھەمو دلى من بە تەنھاي دەيتوانى لەم پوداوە ترسناكە كە بۇ من
پويدابوو گەشەبكات؟ چۆن دەمتوانى ئەمە بە تەنھا دروست بىكەم
يان لەخەيالەكەمدا گەشەي پىيىدەم؟ ئايا دلى بچوكى من و زھنى
ھەلاتوم و كەم مايمە بە دركاندننى حەقىقەتى ئەمە يەك دەگرىتەوھ؟
ئاھ، بۇخۆتان بىريار بەدن: تاوەكو ئىستە ئەمەم شاردوھتەوھ، بەلام
ئىستە حەقىقەتەكە دەلیم. راستىيەكەي ئەمەيە كە من. . . ھەموو
ئەوانەم بەرھەو خراپى بردبون!

فەسلې پىنچەم :

بەللى، ھەمو ئەمانە بەھۆى منەۋە بەرەو خراپى پۆيشتىبون!
ئىستە لەبىرم نايەتەۋە كە بۆچى بەم شىۋەيە بوو، بەلام دىنيام كە
ھەلەناكەم. ئەم خەيالەى من ھەزاران سال دەستى پىكردىبوو تەنھا
بەۋە گەيشتىبوو كە من ھۆكارى تياچونى ئەوان بوم. ۋەك كرمى ناو
پىخۆلەيەكى پىس، ھەروەكو مىكرۆبى تاعون ناۋچەكەيانم گىرۆدە
كرد، بەرانبەر ئەمە تەۋاۋى ئەۋ زەۋيەم ئالودە كرد، زەۋيەك كە لە
پىش ھاتنى مندا زۆر پاك و خالى بوو لە كوناج. ئەوان فىرى ئەۋە
بون كە چۆن درۆ بىكەن، بە خوگرتن بە درۆۋە گەۋرە بون، دىلپىنى
درۆيان ئاشكرا كرد. ئاھ، لە سەرەتاۋە بە پىك و پىكى دەستى
پىكرد، بە خۆشپەك، بە غەمزەيەك، بە يارىەكى عاشقانە، لەۋانەيە
لە پاستىدا بە يەك مىكرۆب، بەلام ئەم مىكرۆبە پىگەى درۆى خۆى

به ره و دلی ئەوان کرده و ئەوانی به شیوه یه کی تورپه و سهخت
 دروست کرد. دواتر ئاره زوکردن زۆر به خیرایی سه ریه له دا، ئاره زو
 ئیره یی دروست کرد، ئیره یی _ بیره حمیی... ئاه، نازانم، له بیرم
 نایه ته وه. به لام زۆر زوو، زۆر زوو یه که مین خوین پڑا. ئەوان سه رسام
 و ترسابون، که م که م له یه کتر بلا بونه وه و ده ستیان کرد به
 جیابونه وه له یه کتری. ئەوان بو خودی کۆمه لگاگان بچو کترین
 پیکه ستنیان ده دا، به لام هه ریه کیکیان له دژی ئەوی تر. به شوین
 ئەمه دا، سه رزه نشت کردنه کان و سه رکوت کردنه کان ده ستیان
 پیکرد. شه رمیان ناسی و به شتیکی باش دایانا، تیگه یشتن له
 شه ره ف ده رکه وت، هه ریه که له کۆمه لگاگان ئالای خویان هه لکرد.
 ده ستیان کرد به ئازار دانی هه یوانه کان، هه یوانه کان دورکه وتنه وه
 له وان و په نایان برده بهر دارستانه کان و بونه دوژمنی ئەوان. داوای
 جیابونه وه یان له یه کتری کرد، بو گو شه گیری، بو فه ردیه ت، بو منیی
 و توویی. ده ستیان کرد به قسه کردن به زمانه جیاوازه کان. به خه م
 و خه فه ت ئاشنابون و په ژاره یان خوش ویست. تامه زرۆبون بو په نه ج
 کیشان. ده یان وت ته نها له پێگه ی په نه ج کیشان و ئازاره وه ده کریت
 به هه قیقه ت بگه یت.

دواتر زانست دهرگهوت، بهو شيوه يه يي که چه په لئرده يون
دوستيان کرد به قسه کردن له سره برابره تي و ئينسانيهت، درکيان
به م مانايانه کرد، بهوشيوه يه يي که ده بونه جه نايه تکار، عه داله تيان
داهيناو ته وای داوهریه کانين هينايه ئاراه تاره کو ريزدارين و
بۆپاريزگار يکردن که ره سته ي کوشتيان دروست کرد، نه وان
به سه ختي له پريان مابويه وه که چ شتي کيان له ده ست داوه، له
راستيدا نه يانده ويست که باوه رپکه ن پۆژيک شادو پاک بون،
ته نانهت، شيوه ي بوني خو شيه کی له وريان له رابردودا به گالته وه
گرتبور، نه وريان به خه يالتيک ده زاني، نه يانده تواني به شيوه يه کی
بون ويته ي بکه ن، سه ير له مه دايه نه گهر چي همويان ئيمانين به
رابردوي خو يان له ده ست دابو به لام نه مه يان به نه فسانه يه ک
ده زاني، به لام به راده يه کی زور له چاره پرواني دوباره بونه وه ي
خوشي و پاکيدابون که ههروه کو منداله کان به شهوقي نه مه وه
سهريان خوارد ده کرده وه، بتيان له مه دروست ده کرد، په رستگه يان
ده کرده وه ويرو بۆچون و نياز ه کانين ده په رست، نه گهر چي له
سه ره تادا له و باوه رده دابون که نه مه به ده ست نايهت و ناگونجيت،
به م حاله وه کړنوشيان بۆ ده بردو به رقه وه ده يان په رستي ! نه گهر

چى، به جورىك ئۇ دۆخە وجودى ھەبوو كه چۆن بگه پىنەو ھە بو ئۇ
 پاكى و شادىيى كه لىدەستيان دابوو، لى كاتىكدا كه كه سىك ئۇم
 رىگه يىى دوباره بهوان پيشان دىدا لىيى دىپرسىن كه ئايا ئارەزوى
 گەرانەو ھەتان بو ئۇ كاتە ھەيە ياخود نا، به شىو ھەيەكى تەواو
 پەسەندىان نەدە كرد. ئۇوان ھەلامى منيان دايەو ھە: ((لەوانەيە ئىمە
 فىلپاز، خراب و بىويژدان بىن، بەلام ئىمە ئىمە دەزانىن و بەھوى
 ئىمەو ھەيە كه دەگرىن و پەرۆشىن، خۆمان ئازار دەدەين زياتر لەو ھەي
 كه داو ھەرىكى بىپرەحم كه نايناسن بىەوئىت لەبارەي ئىمەو ھە داو ھەرى
 بكات. بەلام ئىمە زانستمان ھەيە، بەھوى ئىمەو ھە ھەقىقەت
 دەدۆزىنەو ھە و بە ئاگابون ھە پىي. دەگەين. زانست لە ھەست
 گەورەترە، بە ئاگابون لە ژيان لە خودى ژيان گەورەترە، زانست
 وردەكارىەكانمان دەداتى، بەھوى وردەكارىەكانەو ھەموو شتىك
 ئاشكرا دەكەين، بە ئاگابون لە ياساكانى خۆشەختى لە خودى
 خۆشەختى گەورەترە.))

ئىمە ئۇ شتەنە بو كه ئۇوان وتيان، دواى وتنى چەند شتەنىكى
 لەم جورانە ھەمويان دەستيان كرد بە عەشق دان بە خودى
 بەشەرىەت، بەلام لە راستىدا بەھىچ شىو ھەيەك بە كردەو ھەكانيان

نە ياندە كىردى ھەرگىز نە يان دەتوانى بېكەن. ھەمويان ھەولنى ئۇ دەپان
دەدا كە كە سايەتى خۇيان بېنە سەرەوۋە كە سايەتى ئۇوانى تر
عە يىدارىكەن، ھەمويان بە مافى تاكە كەسى خۇيان ئىردەپان دەپەر كە
لە كۆتايدا ھەولە كانيان لە ناوبردىنى ئۇمە بوو لەوانى تردا، ئۇمەپان
كردىبويە بىنەماي ژيانى خۇيان.

بە شوپىن ئۇمەدا كۆيلايەتى ھات، تەنانەت كۆيلەبون بە ويىستى
خۇي، لاوازەكان بە خواستى بە ھىزەكان خۇيان دەدا بە دەستەوۋە
تەنھا بە مەرجىك كە يارمەتى بدرىن ئۇوانەي كە لە خۇيان لاوازىر
بون، بە زنجىرى كۆيلايەتى بكىشرىن. دواتر فرىشتانىك ھەبون كە
دەنئىردران بۇ خەلكەكە، بە حالەتتىكى رقاويەوۋە لە غرورى ئۇم
خەلكە قسەپان دەكرد. قسەپان دەكرد لە نەبونى رېكو پېكى و
نەبونى يەكبون و گونجاندنيان، بە داخەوۋە بون بۇ ئۇوۋەي كە خەيا لە
نيوانياندا نەمابوو. بە لام خەلك بەمانە پىدەكەنى يان بەرديان بەرەو
پويان ھەلدەدا. لە بەر دەرگاي پەرستگەكەدا خوینی پىرۆز دەپزا.

دواتر چەند خەلكىك داوايانكرد كە بەيەك گرتنەوۋە دوبارە خەلك
بىردەكاتەوۋە، تاوۋەكو شوپىنىك كە ھەركەسىك بە جۆرىك رەفتارىكات
كە نەبىتە ھۆي بىزاركردنى ئۇوانى تر، ھەمويان لە شوپىنىكدا وەكو

کۆمەلگایەکی یەکانگیر بژین. دواتر جەنگە پەیتاپەیتاکان بەسەر ئەم
 بیروبۆچونانەدا سەریان هەڵدا. تەواوی شۆرش گێڕو خەبات گێڕەکان
 سوربون لەسەر ئەو بیروبۆچونە ی کە زانست، عەقل و مانەوای
 غەریزە ی خود لە کۆتایدا خەڵک ناچار دەکات کە پەییوەست بن بە
 کۆمەلگایەکی یەکانگیرو شیاو. بەرامبەر بەمە، ((عاقڵەکان)) بۆ
 بنێکردنی هەرچی خێراتری ((گەمژەکان)) ئەو کەسانە ی کەس
 لە بیروپایان تێنە دەگەشت تاوێکو شوینێک کە دەگونجا هەولیان
 دەدا، تاوێکو گەمژەکان نەبنە کۆسپی پیروزی ئەوان. بەلام
 مانەوای غەریزە ی خود بەخێرای لاواز بوو. چەند خەڵکیکی لە
 خۆبایی و هەوەسباز ئەوانە ی کە یان داوای هیچیان نە دەکرد یان
 داوای هەموشتیکیان دەکرد دەستیان کرد بە راپەرین کردن. بۆ
 بە دەست هیئانی هەموشتیک دەستەودامین بون بۆ جەنایەت کردن،
 ئەگەر سەرکەوت و نەبونا یەوێ خۆیان دەکوشتەوێ. چەند
 مەزەبێکی جۆراوجۆر هاتن کە بون و نەبون و خودی و یرانکاریان
 تەفروتونا کرد بۆ گەشتن بە ئارامیەکی ئەبەدی. کۆتایەکی ئەم
 خەڵکە لە پەنجی بیمانای خۆی ماندوو بوو، شوینەواری مەینەت و
 چەرمەسەری لە دەموچاویاندا دەرکەوت، ئەو کاتە ئەوان دەیان وت

که مهینهت جوانیه که، بۆچی له مهینهتدا به تهنه مهعنا وجودی
هه بوو. ئهوان له گۆرانیهکانیادا مهینهتیان پهسهند کرد. من له
نیوانیادا پرسهم دهگیرا، دهستهکانم دهگوشی و بۆیان دهگریام،
بهلام من ئهوانم خوش دهویست، لهوانهیه له دهورانی پابردودا
ئوکاتهی که هیچ رهنجیک و مهینهتیک له دهموچاویادا
دهرنه دهکوت و پاک و خوشهویست بون. من بهو زهویهی که ئهوان
پهسیان کردبو عهشقم دهدا تهنانهت زیاتر لهوکاتهی که بههشتیک
بوو، ئهگر چی تهنه له بهر ئهوه خه مه بوو که ئهوانی گرتبویهوه.

به داخهوه! من بهردهوام خه م و مهینهتم خوش دهویست، بهلام
تهنه بۆ خۆم، بۆ خۆم، بهلام من بۆ ئهوان گریام و خه مبار بوم. به
ناو میديهوه باوهشم بۆ کردنهوه و خۆم سه رزه نشت کردو جنیوم به
خۆم دا. پیم وتن که هه موی کاری من بوو، خۆم به تهنیا. ئهوه من
بوم که خراپی، پیسی و درۆم بۆ هینان. داوام لیکردن که له خاچم
بدهن و فیرم کردن که چۆن سه لیبیک دروست بکه ن. نه مده توانی
خۆم بکوژم، توانایی ئهوه م نه بوو. بهلام ده مویست به دهستی ئهوان
تامی ئازار بچیژم. ئاره زوی مهینهت کیشانم هه بوو چاوه پیتی ئهوه
بوم که خوینم تاوه کو کۆتا دلۆپ له م دهر دو په نه دا ته واو ببیت.

بەلام ئەوان تەنھا پېمپىدەكەنن، بە شىتتيان دادەتەم. شتيان لە
 تەواۋى ئەو ھەلەيە بە پاك دەزانى و دەيان وت كە ھەرچىيەك خۇيان
 ويستويانە بە دەستيان ھىناو و ئەگەر شوين وياروودۇخىكى تر جيا
 لەمە وجودى ھەيىت، بۇ ئەوان نابىت و سەرناگريىت! لەكۆتايىدا
 پىيان دەوتم كە بۇ ئەوان ترسناك بوم و ئەگەر ئاگام لە زمانم تەيىت
 ئەو ناچار دەبن كە لە شىتخانەدا زىندانىم بىكەن. دواتر خەمىك
 پۇخمى گرتەو و دلمى گوشى و ھەستم كرد كە خەرىكە گيان
 دەدەم، دواتر... لەخەو ھەستامەو.

بەيانى بوو، مەبەستم ئەو يە كە ھىشتا پۇژ تەبويويەو، بەلام
 نزيكى سەعات شەش بوو. لەسەر ئەو مۆبىلەي كە خەوتىوم
 ھەستامەو. گلۆپەكە بەتەواو تى سوتابوو. ھەموو دانىشتوانى ژورى
 ئەفسەرەكە خەوتبون، بىدەنگى ھەمو شويىنىكى گرتىويەو،
 يەكەمىن پوداو كە پويىدا، ئەو بو كە من بە پەشۇكاويەو لەخەو
 دەرپەريم. تاوەكو ئىستە پوداويكى لەم جۆرە پوي تەدابوو بۆم،
 ھەرگىز، بۆنمەنە، بەم شىو يە من لەسەر مۆبىل خەوم
 لىبكە وىت. لەكاتىكدا كە پاوہستابوم و خەرىك بو دەھاتمەو ھۆش
 خۆم چاوم بە دەمانچەكەم كەوت لەسەر مېزەكە كە پېرو ئامادەبوو.

به لām نهوم فریدا! ئاه، ئیسته ده مه ویت بژیم، بژیم! ده سته کانم
 به ره و ئاسمان بهرز کرده وه و له بهر ده رگای حه قیقه تی نه به دیدا
 دوعام کرد، نا، دوعام نه کرد، هه ستم به شادیه ک کرد که فرمیسک به
 گوناکانمدا هاتنه خواره وه، بیئاگایی ته وای پۆحمی
 گرتبویه وه. به لای، بژیم و نامه ی کرده وه که م به ده ست بهینم! ئاه،
 له چاوتر و سکا دنی کدا بریام دا که ژیانم به ناساندی هه قیقه تی نه به دی
 ته وای بکه م، له بهر نه وای من حه قیقه ته که م بینیه وه، من به چاوه کانی
 خۆم نهوم بینیه وه، نهوم به ته وای شکۆ و گه وره یه وه بینیه وه.
 له مه به دوا وه من له حاله تی ئامۆژگاری کردندام! سه ره پای نه مه ش
 نه و که سانه ی که به من پیده که نن زیاتر خۆشم ده وین. بۆچی به م
 جۆره ناتوانم و نازانم باسی بکه م، به لām به مجۆره یه. پیم ده لاین که
 ئالۆز و نادیارم، نه گهر ئیسته ئالۆزو نادیارم، نه ی که واته دواتر
 چیم؟ له هه قیقه تدا نه مه راسته: که من ئالۆز و نادیارم، له وانه یه
 به وجۆره ی که زه مه ن تیده په ریت زیاتر به م شیوه یه بم. نه لبه ته
 ده کریت پیش نه مه وتاری دینی بده م و زمانم زیاتر بگریت،
 مه به ستم نه وه یه که، فیربیم چ وشه یه ک بلیم و چ کاریک نه نجام
 بده م، له بهر نه وه ی وتاری دینی فرمانیکی سه ختی دژواره. هه مو

ئەو شتانە بۇ من وەكو پۇژى پوناك وابوو، بەلام، گوئیگرن. چ
كەسك هەلە ناكات؟ بەهۆی ئەمەوہ ئیوہ دەزانن كە هەموان بە
ئامانجیكى یەكسانەوہ هەلە دەكەن، بەهەر حال هەموان لە یەك
بواردا تیدەكۆشن، لە زاناو گەرەكانەوہ بیگرە تاوہكو گەرەو
شەرەخۆرەكان، هەمویان دوچارى هەلە دەبنەوہ، لە كارە
جیاوازەكانیاندا. ئەمە هەقیقەتیكى كۆنە بەلام دەزانیت، كام هەلە
بۆمن تازەیه؟ من ئیتر لە هەلەكان دوركەوتومەتەوہ، لەبەرئەوہی
هەقیقەتم بە راستى بینىوہ و دەزانم كە خەلك دەتوانن جوان و
خۆشحال بن بەبى ئەوہی هیژ و دەسلاتی ژیان لەسەر زەوى لە
دەست بدەن. من نامەویت و ناتوانم پرۆابكەم كە چەپەلى دۆخى
ئاسای بەشەریەتە. تەنها ئەمە بیروپای منە كە ئەوان پىی
پیدەكەنن. بەلام چۆن دەتوانم پرۆا بمە بكەم؟

من هەقیقەتم بینىوہ. بەو شیوہیە نیه كە ئەمەم بە زەنى خۆم
دروست كردبیت، من ئەوم بینىوہ، بینىومە و وینەى زیندوى ئەو
پۆحمى بۆ هەمیشە پرکردوہتەوہ. من ئەوم لە تەواوکاریەكى وەهادا
بینىوہ كە ناتوانم پرۆابكەم كە بونى بۆ خەلك نەگونجاوہ. بەرانبەر
ئەمە دەكریت چۆن هەلە بكەم؟ دەكریت هەلەكاریم هەبیت، بەلام

گومانیک له ودا نیه، ده کریت به زمانیکې ناوهند قسه بکه م، به لام نه ک
بو ماوه یه کی دریځخایه ن: وینه ی زیندوی نه و شته ی که بینیبوم
هه میسه له گه لمد ا ده بیت و پینوینیم ده کات.

ناه، پرېم له خوشی و بویری، به م شیوه یه به رده وامی پیده دهم و
ته نانه ت نه گه ر بو هه زاران سالیس بیت! له بیرته که سهره تا
ده مویست نه م حه قیقه ته به شارمه وه که نه وانم به ره و خراپی بردبوو،
به لام نه مه هه له یه ک بوو _ یه که مین هه له م!

به لام حه قیقه ته که له گویمدا ده زرنګایه وه له کاتیګدا که دروم
ده کرد، پاریزګاری لیده کردم و راستی ده کردم ه وه. به لام چوون
ده کریت به هه شتیګ دروست بکه یت _ من نازانم، چونکه نازانم چوون
چوونی نه مه بلیم. له دوا ی خه یاله که مه وه هه لېژاردنی وشه کان
له ده ستم ده رچون. به هه رحال هه مو وشه گرنګه کانم له ده ست داوه،
به لام گرنګ نیه، ده پوم و به رده وامی ده دهم به قسه کردن، ده ست
له م کاره ناکیشمه وه، نه گه ر چی من نه مه م به چاوه کانم بینیه وه،
به لام بو ناتوانم باسی بکه م که چ شتیګم بینیه وه. به لام گه پجاره کان
هه رګیز ناتوانن له مه تیګه ن. نه مه خه یالیک بوو، نه وان ده لنین،
گالته جاپیه، خه وت بینیه وه، خه یالاته.

ئاھ! ئەوان ئۆزى لى خۇباين! بەلام خەيال، راستى خەيال چىيە؟
 ئايا تەواى ژيانى ئىمە خەيالىك نىيە؟ باۋادابنىيىن كە ئەمە ھەموو
 خەيالىك بىرۈە و ھىنانى بەھەشت بۇ سەرزەۋى ھەرگىز نابىت و
 ئاكرىت، بەم حالەشەۋە، من بەردەوام دەيم لى وتاردان و ھەرگىز
 ماندونابىم، چونكە ويستىن ئەۋەندە سادەيە، كە دەكرىت لى پۇژىكدا
 يان تەنانەت لى يەك كاترۇمىردا ھەموو شتىك واقىيەت بدۇزىتەۋە!
 بابەتە سەرەكىيە كە ئەمەيە كە ئەۋانى تىرت ۋەكو خۇت خۇش بويت،
 ئەمە ھەموو شتىكە. ھىچ شتىكى تىر لى ئىۋە داۋانەكراۋە.

دوبارە ئەمە ھەقىقەتتىكى كۆنە كە مليۋنەھاجار وتراۋە و وتراۋە،
 بەلام ھىشتا بەشىك لى ژيانى ئىمەي پىكەنەخستۈە! ئەركى ئىمە
 ئەۋەيە كە لەگەل ئەم بىرۈباۋەپەدا بىجەنگىن: ((تىگەيشتىن لى ژيان،
 گەرەترە لى خودى ژيان، ناسىنى ياساكانى خۇشبەختى، گەرەترە
 لى خودى خۇشبەختى.))

ئەگەر پۇژىك ھەموو خەلك لى دىرى ئەم بىرۈبۇچۈنە يەك بىگىن،
 ئەۋكاتە گەيشتون بە ئامانچ.

ناۋىشانى كچە بچۈكەكەم پەيداكرىدۈە، دەپۇم بۇ ئەۋى. بەلى،
 ھەر ئىستە دەپۇم بۇ ئەۋى.

DOSTOYEVSKY, FYODOR

the dream of a ridiculous

لهبلاؤوکراوه کانی خانه ی چاپ و په خشی ریښما

نرخ (2500) دینار